ชื่อวิทยานิพนธ์

ความเครียดและพฤติกรรมเผชิญความเครียดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดเต้านม

ชื่อผู้ เ ขียน

นางสาว กั๋ว กุ้ยฟาง

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์นันทา เล็กสวัสดิ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนา มหานุภาพ กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา เทียนสวัสดิ์ กรรมการ ศาสตราจารย์ ดร.จาง ซูลิน กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียด และพฤติกรรมเผชิญความเครียดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดเต้านม ใช้การวิจัยความสัมพันธ์เชิงพรรณนาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบ สนองต่อความเครียด พฤติกรรมเผชิญความเครียด และสัมพันธภาพในครอบครัวและอายุของผู้ป่วย หลังผ่าตัดเต้านม ระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2538 ถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2539 ในเมืองบักกิ่ง และเทียนจิน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้ป่วยหลังผ่าตัดเต้านมวันที่ 8-11 จำนวน 57 คน เข้าร่วมในการวิจัย กรอบแนวคิดที่ใช้นำมาจากทฤษฎีความเครียดของ ลาชารัส และเพลค์แมน และพฤติกรรมเผชิญความเครียดของ จาโลวิค เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน คือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความเครียดขึ่งประยุกต์จาก Symptoms of Stress Inventory แบบวัดพฤติกรรมเผชิญความเครียดของ จาโลวิค และแบบ ประเมินสัมพันธภาพในครอบครัว นำเครื่องมือไปหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบ หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น ของแบบประเมินความเครียด แบบวัดพฤติกรรมเผชิญความเครียด และแบบประเมินสัมพันธภาพใน ครอบครัว เท่ากับ .96, .84 และ .95 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ลำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเต้านมวันที่ 8-11 มีระดับความเครียดด้าน ร่างกายต่ำ และมีระดับความเครียดด้านอารมณ์บานกลาง การตอบสนองด้านอารมณ์ต่อความเครียด เกิดขึ้นมากกว่าด้านร่างกาย ผู้ป่วยหลังผ่าตัดเต้านมใช้พฤติกรรมเผชิญความเครียดอย่างหลากหลาย และที่นิยมใช้มากที่สุด คือ การคิดและมองในแง่ดี การเผชิญหน้ากับบัญหา วิธีเผชิญความเครียดที่ใช้ มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดเต้านม การใช้วิธีเผชิญความเครียดด้านการคิด และมองในแง่ดี ช่วยลดระดับความเครียดได้ ในทางตรงกันข้ามการใช้วิธีเผชิญความเครียดด้านการจัดการกับอารมณ์ ทำให้เพิ่มระดับความเครียดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดเต้านม สัมพันธภาพในครอบครัวมี ผลต่อระดับความเครียด คือ การมีสัมพันธภาพในครอบครัวดี ทำให้ระดับความเครียดต่ำ สัมพันธภาพในครอบครัวมีผลส่มพันธ์กับวิธีเผชิญความเครียด ผู้ที่ใช้วิธีเผชิญความเครียดด้านการคิดและมอง ในแง่ดีมักมีสัมพันธภาพในครอบครัวดี ในทางตรงกันข้ามผู้ที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวในทางลบ มัก ใช้วิธีเผชิญความเครียดด้านการจัดการกับอารมณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านลบที่มีอิทธิพลต่อความเครียด ในการศึกษาครั้งนี้ อายุไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความเครียดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดเต้านมในวันที่ 8-11 แต่อายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับวิธีเผชิญความเครียดด้านการหาแหล่งสนันสนุน

ผลของการวิจัยอาจนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล การศึกษาพยาบาลเพื่อให้พยาบาล และนักการศึกษาพยาบาลตระหนักถึงการตอบสนองต่อความเครียด พฤติกรรมเผชิญความเคียด และ สัมพันธภาพในครอบครัวของผู้บ่วยหลังผ่าตัดเต้านม และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำวิจัยทางการ พยาบาล และเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาเรื่องนี้ครั้งต่อไป Thesis Title

Stress and Coping Behaviors in

Postmastectomy Patients

Author

Miss Guo Guifang

M.N.S.

Medical and Surgical Nursing

Examining Committee:

Associate Professor Nunta Leksawasdi

Chairman

Assistant Professor Tatsana Mahanupab

Member

Assistant Professor Dr. Sujitra Tiansawad

Member

Professor Dr. Zhang Shulin

Member

Abstract

This study was conducted for the purpose of exploring the stress and coping behaviors of the postmastectomy patients. descriptive-correlational design was used to examine the stress responses, coping behaviors and their relationships with perceived family relationship and age of the postmastectomy patients. The study was conducted from the December 21st, 1995 to the February 17th, 1996 in Beijing and Tianjin, China. Fifty-seven postmastectomy patients participated in the study at the eight to eleven days postoperation. The conceptual framework was based on Lazarus and Folkman's theory of stress and coping and Jalowiec's coping theory. Instrument used for data collection was a questionnaire which was composed of four parts: Demographic Data Form, Modified Symptoms of Stress Inventory (MSSI), Jalowiec Coping Scale (JCS) and Family Relationship Assessment Questionnaire (FRAQ). Content validity was assessed by experts. The reliability was obtained by means of Cronbach's coefficient alpha. The reliability of MSSI, JCS and FRAQ were .96, .84 and .95, respectively. The data were analyzed using SPSS computer software package.

Result of the study revealed that patients receiving mastectomy experienced mild level of stress physically and moderate level of stress emotionally at the eight to eleven days post Emotional responses to stress appeared stronger than the physical ones; Postmastectomy patients used various types of coping strategies, and the most favored were optimistic, confrontive coping styles; The stress level of postmastectomy patients was influenced by the coping style they used. Using of optimistic coping style could decrease the stress level; conversely, using of emotive coping style could increase the stress level of the postmastectomy patients. Patients' perceived family relationship had effect on their stress level. The better the perceived family relationship, the lower the stress level. Patients' perceived family relationship was also related to the coping style they used. Women using optimistic coping style had better perception their family relationship. Conversely, women with of perception toward their family relationship were more likely to use emotive coping style which was proved as a negative influencing factor on stress in the present study. Age had no significant influence on stress level of the postmastectomy patients at 8 to 11 days post surgery, but was negatively related to the supportant coping style.

The findings of the study may be implicated to nursing practice, nursing education in helping nurses and nursing educators to be more aware of the stress responses, coping behaviors and family relationship of the postmastectomy patients. They may also be implicated to nursing research by providing baseline data for further research and inspiring other people to further explore in this area.